

งานทำบุญอายุครบ 80 ปี

สมเด็จพระธีรญาณมุนี ปุณณกมहाเถร

วัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพมหานคร

3—4—5 เมษายน 2520

ឈ្មោះ ហង់រី កានឈីសេ

323/10 ขอยพญานาค ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร 10210 โทร. 2818731
นายทิมพ์ วิเศษสงคราม ผู้อำนวยการโรงเรียน

นายกฤษฎ์ วิเศษมงคลิน บริษัท บริษัท โกลบอล

กำหนดการ

งานทำบุญอายุครบ 80 ปี

สมเด็จพระธีรญาณมุนี **ปยุตฺตมมหาเถร**

วัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพมหานคร

3—4—5 เมษายน พ.ศ. 2520

วันอาทิตย์ที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2520

เวลา 18.00 น. ประกอบพิธีพุทธาภิเษก

ณ พระอุโบสถวัดจักรวรรดิราชาวาส
พระสงฆ์ 10 รูป เจริญพระพุทธมนต์
พระพิธีธรรม 2 ชุด สวดพุทธาภิเษก
พระอาจารย์ผู้ทรงวิทยาคูณ 16 รูป
นั่งปรกตลอดคืน

วันจันทร์ที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2520

เวลา 17.00 น. สมเด็จพระราชาคณะ และพระราชา
คณะ 10 รูป รับทักษิณานุประทาน
แล้วเจริญพระพุทธมนต์
กลางคืนมีมโหรีผสมโขน

วันอังคารที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2520

เวลา 09.30 น. พระสงฆ์ 108 รูปเจริญพระพุทธมนต์
(สวดธัมมจักกัปปวัตตนสูตร)

เวลา 11.00 น. ถวายภัตตาหารเพล แต่พระภิกษุ
สามเณรประมาณ 300 รูป

เวลา 13.30 น. สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆ
ปริณายกประทานพระธรรมเทศนา

เวลา 15.00 น. ถวายน้ำสรงแด่เจ้าประคุณสมเด็จพระ
ถวายเป็นไตร
เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ๙ รับเครื่อง
สักการะ แล้วกล่าวสัมนิเวศน์นิยกรา
ธนาโมทนา เป็นเสร็จพิธี

ขอเชิญศิษย์ และท่านผู้เคารพนับถือในเจ้าประ
คุณสมเด็จพระสังฆราช ร่วมในงานทำบุญ ทั้งนี้ โดยทั่วกัน

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
ประธานกรรมการจัดงาน

สมเด็จพระธีรญาณมุนี

ปอดดมมุนี

ม.ร.ว. 80 II

THE TEN EXCELLENCES OF BUDDHISM

BY

PHRA DHARMADHIRARAJAMAHAMUNI*

ABBOT OF WAT CHAKRAVARDIRAJAVAS

BANGKOK, THAILAND

B.E. 2499

My dear brethren,

First of all, I am obliged to beg your pardon because I am not expert in English but I will try to give the lecture in English, and for that reason it may make it difficult for you to understand my lecture, which is given with the incorrect tone, language and idiom.

The lecture being given is on the subject of the goodness of Buddhism.

* at present Somdej Phra Dhirana[^]namuni

The word Buddha literally means the Enlightened one, or Great and Excellent Sage. Therefore, Buddhism is the religion of Enlightenment. Lord Buddha is excellent not merely because of wealth, beauty and so on: but he is so especially because of his goodness, wisdom and enlightenment. This is the reason why we Buddhists consider our religion a supreme way of life.

Just how excellent is Buddhism ? I shall endeavour to explain this question point by point, as follows :—

1. Buddhism makes no distinction of class or caste and places no importance on formal adherence to creeds.

Lord Buddha taught that man does not become good or evil because of his caste or social status or as a result of believing a creed. He is good or evil on account of his own action : that is, by evil action

he is a bad man and by good action he becomes a good man. Even going to a heaven or a hell or obtaining Nirvana is not a matter of one's class or one's creedal belief. King, pauper, rich man or scholar may enter into a hell or a heaven or attain Nirvana. That is why Lord Buddha considered caste, class and creeds as being pointless.

In Buddhism, the question of seniority among monks depends on the date of ordination and also on knowledge and not at all on their previous social condition. A prince and a labourer who enter the order the same day are equal. Too much regard for class distinctions gives rise to damaging results. It can destroy the unity of group or of a nation and hold back the progress of a country. For these reasons, Lord Buddha counselled against such false distinctions.

2. Buddhism is a religion of compassion and unselfishness, as will be shown.

Our personal likes and dislikes are not to be mistaken for good and evil. We must see all things as they are and judge causes by effects. In order that good effects might prevail, Lord Buddha established certain precepts (good causes) and the first of these concerns abstention from killing. This is unlike some religions which teach that animals were created by God for the sake of sustaining human beings.

In this matter, Lord Buddha said that all living beings obtain birth by themselves, that is, they build action and action builds them in return, then they rebuild new action..... In this way, action and reaction keep the wheel always moving round. Again, living beings appear in the world, and their birth is dependent upon conditions which they themselves

have made. It is not God that creates them and, therefore, all living beings, including human and animal, have freedom, liberty, and the right to live their lives on earth equally. It is not that human beings have special rights and privileges above animals, but that they are just more powerful and more clever and have made laws to suit themselves.

3. Buddhism propagates or broadcasts mercy, or loving—kindness, to all living beings all over the world, countless and endlessly.

Lord Buddha ever taught his disciples to use their mind to radiate Metta (mercy or loving—kindness) to all living beings everywhere, no matter what kind of living beings they might be. If they are human, there should be no modification as to what nation they are subject to, nor what nationality they have. If animals, they should not be modified according to their kind. Metta should be radiated

towards all the animals including the smallest, such as insects etc. This point is again different from any other religions for some religions say that the killing of any living being other than mankind is not evil; still other religions believe that it is justifiable to kill any man who is regarded as heretic, for should that man profess any other religion than his own kind he becomes an enemy. Therefore, killing him is regarded not as an evil, but as the highest goodness.

4. In Buddhism no one is commanded to believe in the teachings. The matter is left to the individual's own thoughtful examination.

Witness to this appears generally in the three Pitakas or Buddhist Sacred Texts. Lord Buddha never commanded anyone to believe in his teaching; but that he must believe of his own accord. It is his own choice. Instead of commanding a man to

believe, the Buddha recommended, "Do not believe what I tell you until you have thoroughly and critically examined what I say with your own wisdom."

Again this is different from many religions that forbid their believers (or faithful) to criticize their own religion. In Buddhism, Lord Buddha is the Enlightened One who speaks only Truth; so his teachings consist of reason and the result of reason. Therefore, Buddhism is not affected unduly by differences of opinion or any criticism of the Teaching. This makes clear to us that Buddhism gives all kinds of freedom, liberty and rights for us to use as we like.

5. Buddhism teaches Mankind to help itself.

One Buddhist stanza says in Pali language :—

"Attā hi attano nātho,

Ko hi nātho paro siyā

Attanā hi sudantena

Nātham Labhati dullabham" :—

Let you yourselves help yourselves

Who is any other that should help you ?

For a man who has practised or trained
himself well,

He shall obtain the excellent refuge.”

This may be compared with the English proverb—“God helps those who help themselves.” It is the effect of Lord Buddha’s teaching which causes Buddhists everywhere to love freedom, and not to surrender nor give themselves to any form of slavery anywhere. This effect includes a nation too; that is, it makes a nation professing Buddhism to love independence and to dislike a state of colonialism or dependence upon someone else. Possibly, because of this effect, Buddhists do not like the work of their own hands to pass through the hands of others, before coming back to them who first made it. This is the style of economic system

in which the government only is the capitalist or monopolist.

Lord Buddha on no occasion condemned anyone to go to hell; nor did he send anyone to heaven or nirvana. Such, again, comes by man's own good or bad actions, while Lord Buddha is merely the teacher or leader....as is written in the Dhammapada :—

“Akkhātaro tathagata” :—

“All the Buddhas, including me, are only showers of the Way.” The choice of walking along the Path or not depends upon the man concerned in the matter. Here again is a difference from other religions in which God is supposedly capable of condemning one to hell or sending one to heaven and, when someone has committed sins of all kinds, if he knows the way of flattering his God such as praying or worshipping, then his God apparently loves

him and forgives him. In this way a man is encouraged to be careless for no matter how serious the sin, if he flatters God he shall be forgiven. In this way too, he is conditioned to wait upon the help of others rather than to be self-reliant.

6. Buddhism is an absolutely pure religion. It is meant by this that Buddhism is not a bloody or blood-spilling religion.

From its beginning till now—over two thousand five hundred years—Buddhism has never been the cause of warfare. Once there was an event of interest in Buddhist history in this respect. After Lord Buddha's death or Parinibbana, and after his body been burnt, all Kings and Brahmins who were believers and followers of the Buddha went to Kusinara in order to ask for portions of his relics. At first, the Mallas (the governors of Kusinara) did not agree to their demands, and a war over the

relics came near to breaking point. But a wise Brahmin named Dona brought about a conciliation. The Mallas of Kusinara then consented to the others wishes, and war was averted. From then till now there has been no war in name of Buddhism. So, it can be said that Buddhism is a pure religion in this regards.

Moreover, the Exalted One himself disallowed the propagation of his teaching by weapons or force of any kind. Many other religions have been propagated by weapons and force, and many religious leaders have been both Kings of their kingdoms and, at the same time, the dictators of their own religions. Although there are some religions which have not been propagated by force, yet they have caused religious wars to occur ; and therefore these are not regarded by Buddhism as being pure religions.

7. Buddhism is the Religion of Reason, based on the Law of Cause and Effect.

Lord Buddha said that all things occur from an immediate cause and that there is always a basic reason for that cause. Nothing occurs without reason, no matter whether we know that reason or not. Throughout all life no effect comes without a reason or cause such as Avijja (Ignorance) Tanha (Craving), Upadana (Grasping), Karma (Action) etc. The things one desires such as Labha (Income), Yasa (Title, Dignity), Pasamsa (Honour, Praise), Sukha (Joy, Happiness) and, conversely, the things undesirable such as Alabha (Loss, Expense) Ayasa (Belittlement, Indignity), Ninda (Dishonour, Blame, Consure), Dukkha (Suffering, Unhappiness) all are the effects of reasonable happenings. The good effects from good happenings, and the bad effects from bad causes. In most cases these good or bad

reasons are built by ourselves, so we build our own fortune or misfortune accordingly. No God or any others can do it for us. Therefore let you build good fortune for yourselves, and do not waste time waiting for others to build for you. If you wish goodness you have to build only goodness and attempt to abstain from all bad thought and action as much as you are able.

The whole principle of Ariyasacca (Noble Truth) and Paticcasamuppada (Dependent Origination) can be expressed in English as Reason and Effect. Samudaya (Origin of suffering) and Magga (Path) are the reasons; and Dukkha (Suffering) and Nirodha (Extinction of Suffering) are the effects. Paticcasamuppada is preached as reasons and effects depending upon each other; that is to say a condition is firstly a reason and then it becomes an effect of itself and so on, like the links in a chain. This

principle is in harmony with modern science, which makes Buddhism more up-to-date than any other religion in the world.

8. In Buddhism there is no monopoly of position.

In Buddhism, anyone has equal rights to wish to be in a position of choice : common disciple, excellent disciple, solitary Buddha or Supreme Buddha. He or she who so desires any such position must practise the same spiritual perfections or pre-requisites known as the Ten Paramitas. These ten spiritual perfections are :—

- (1) DĀNA, or charity, almsgiving.
- (2) SĪLA, or Morality.
- (3) NEKKHAMMA, or renunciation or freedom from sensual lust.
- (4) PAÑÑĀ, or right knowledge, wisdom or insight.

(5) VIRIYA, or energy, virility, manliness, heroism.

(6) KHANTI, or patience, forbearance.

(7) SACCA, or truth, truthfulness.

(8) ADHITTHĀNA, or confirmed determination.

(9) METTĀ, or loving-kindness, compassion.

(10) UPEKKHĀ, or equanimity.

The difference of how soon one may attain the ten perfections depends upon one's aspiration for positions mentioned. He who aspires for only a low position, may attain the paramitas in a short time; whereas he who aspires to a high position usually must wait a long time before fulfilling the ten perfections. In other religions, no one except God can be God, no matter how much good the believer does. He can never be on the same level as God himself. Even the leader of religion can never attain to Godhood.

The fact that Buddha has no monopoly of position is just one more aspect of the excellence of Buddhism.

9. Buddhism is a religion of Peace.

Evidence is shown as is written in the Dhammapada, where the Lord Buddha said :—

“**Natthi santiparam Sukham**”

“There is not a more excellent happiness than Peace.” And he uttered again thus :—

“**Jayam veram pasavati,**

Dukkham seti parājito

Upasanto sukham seti.

Hitvā jayaparājayam.”

“One who conquers others builds enemies.

One who is defeated does not sleep in a happy condition.

While he who abandons both thoughts of either conquest or capitulation, is peaceful and sleeps well.”

At the same time that Lord Buddha advised against conquest of others, he praised the effort of conquering oneself; for he also said :—

“Yo sahaṣṣam sahaṣṣena
 sangāme mānuse jine
 ekanca jeyyamattānam
 save sangamajuttamo.”

“One who conquers thousands of men in war is not regarded as a true conqueror.

But he who conquers only one man, namely himself, is regarded as a supreme victor.”

Here, conquest of oneself lies in overcoming one's own heart, of overcoming Kilesa or defilement (mind-defiling passion.) This is a truly excellent conquest, for such a person who has done this is happy even when alone, and is never dangerous or harmful in any way to others.

If the whole world were to become Buddhist this is how things would be; and I hope this human world will find peace and happiness. For this reason all the Buddhists everywhere ought to help one another to propagate the Dhamma and spread Buddhism all over the world.

10. Buddhism is the religion of Friendship.

Evidence on this point is to be found in one of the Sutras where the Buddha said that friendship was the whole basis of his teaching. Lord Buddha is the friend of all beings who may obtain deliverance through his friendship. He also said that all beings throughout the world should be regarded as friends and relations of one another in birth, old age or decay, disease or illness, and death. And that they should be regarded as friendly beings upon this single fundament. He always taught that Buddhists should never be the enemies of the people who follow

other religions or to regard them as heretics, and moreover, he said that whoever lives rightly, no matter what religion he professes, has hope of receiving happiness and joy both in present and future lives.

Conversely, anyone who professes to be a Buddhist, but does not practise what he professes to be, will have very little hope of deliverance and happiness because he engenders the opposite effect. Again, Lord Buddha advises that if all beings, both human and animal, shall regard themselves as being related in the circle of birth and death, this will make for greater friendship; because, when a man feels himself to be the relation to any living being, then he does not entertain any ideas of destroying that being, but loves and gives help instead.

Now, as much as has been said in these ten excellences of Buddhism, yet there is much more of this noble religion to be learned by anyone who is

interested. I have only taken a part to illustrate how much goodness Buddhism bears for people.

Whether or not Buddhism would be able to lead the world to greater brotherhood, peace, happiness and deliverance; and whether it would be able to prevent world war, and be suitable as a religion for all people of the world, this I leave to be dependent upon your own consideration.

In conclusion, I beg to give my blessing. May you all obtain happiness, peace, success and deliverance.

ความประเสริฐแห่งพระพุทธศาสนา

10 ประการ

โดย

พระธรรมธีรราชมหามุนี*

เจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส

กรุงเทพฯ ฯ ประเทศไทย

พ.ศ. 2499

๔๖ ๔๖ ข พนองทรกทงหลาย

ก่อน^๔นั้น ข้าพเจ้า จำ ต้อง ขอร้อง ต่อ ท่าน ทั้งหลาย^๕
เพราะข้าพเจ้าไม่ชำนาญในภาษาอังกฤษ แต่ก็ยังพยายาม
ที่จะแสดงปาฐกถาเป็นภาษาอังกฤษ และเพราะฉะนั้น ก็
อาจจะทำให้ เป็นการยาก แก่ท่าน ที่จะเข้าใจ ปาฐกถา ของ
ข้าพเจ้า ซึ่งได้แสดงด้วยน้ำเสียง ภาษา และสำนวนที่ไม่
ถูกต้องก็เป็นได้

* ปัจจุบันได้รับสถาปนาสมณศักดิ์ เป็นสมเด็จพระธีรญาณมุนี

ปาฐกถาที่กำลังจะแสดงอยู่นี้ เป็นปาฐกถาว่าด้วย
เรื่องความดีแห่งพระพุทธศาสนา

คำว่า “พุทธะ” โดยพยัญชนะแปลว่า ท่านผู้ตรัสรู้
หรืออัครมหาบัณฑิต เพราะฉะนั้นพระพุทธศาสนาจึงเป็น
ศาสนาแห่งโพธิ์ (ความตรัสรู้) พระพุทธองค์มิใช่ประเสริฐ
เพียงเพราะทรัพย์สินสมบัติ พระรูปพระโฉมที่ประกอบด้วย
สฤทธลักษณะเป็นต้น ท่านนั้นก็หาไม่ได้ แต่พระองค์ทรงเป็น
ผู้ประเสริฐเห็นปานนั้น เพราะพระคุณสมบัติ พระปรีชา
สามารถและพระอนุตรธรรมร่วมสามัคคีโพธิญาณต่างหาก เพราะ
เหตุฉะนั้น พวกเราพุทธศาสนิก จักรยติศาสนาของเรา
เป็นอุดมวิถิแห่งชีวิต

ก็ พระพุทธศาสนาประเสริฐอย่างไร ? ข้าพเจ้าจะ
พยายามให้บรรดาอธิบายปัญหาที่ละข้อ ดังต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนา ไม่ถ้อยหรอวณะ และไม่ถือความยึดมั่นเป็นเรื่องสำคัญ

พระพุทธองค์ทรงสอนว่า คนเราไม่ดีหรือชั่วเพราะ
วณะหรือสถานะในสังคม หรือเป็นเพราะผลแห่งความ
เชื่อมั่น หามิได้ (ความจริงนั้น) คนเราจะดีหรือชั่วเพราะ

กรรม (การกระทำ) ของเขาเอง กล่าวคือ เพราะการ
 กระทำชั่ว เขาจึงเป็นคนชั่ว และเพราะการกระทำดี
 เขาจึงเป็นคนดี แม้การไปสู่สวรรค์หรือสู่นรก หรือการ
 บรรลุพระนิรพาน ก็ไม่ใช่เรื่องของชั้นวรรณะหรือความ
 เชื้อมันของเขานะเลย กษัตริย์ คนอนาถา เศรษฐี หรือ
 นักปราชญ์ ย่อมอาจไปนรกหรือสวรรค์ หรือบรรลุพระ-
 นิรพานได้เท่ากัน เพราะฉะนั้น พระพุทธองค์จึงตรัสว่า
 การถือชั้นวรรณะและความยึดมั่นเป็นเรื่องราวไร้สาระ

ในพระพุทธศาสนา ปัญหาเรื่องอาวุโสในระหว่าง
 ภิกษุทั้งหลาย ถือเอาวันอุปสมบท (ชาติเถระ) และความ
 รู้ (ธรรมเถระ) เป็นหลัก มิได้ถือสถานะสังคมเมื่อก่อน
 บวชเป็นหลักแต่อย่างใดเลย เจ้าและกรรมกรซึ่งอุปสมบท
 ในวันเดียวกันย่อมเสมอกัน การถือชั้นวรรณะจัดเกินไป
 ย่อมทำให้เสียผล มันอาจทำลายล้างเอกภาพ (ความสามัคคี
 ความเป็นกลุ่มก้อน, ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน) ของ,
 หมู่คณะ หรือของชาติได้ และอาจเหนี่ยวรั้งประเทศชาติ
 ไว้มิให้ก้าวหน้า เพราะเหตุทั้งหลายเหล่านี้ พระ-

พุทธองค์จึงทรงสอนมิให้ถือการแบ่งแยกอันเท็จเทียมเห็น
ปานนั้น

2. พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาแห่งความ เมตตากรุณา และความไม่เห็นแก่ตัว ดังจะบรรยาย ต่อไป

ความชอบหรือไม่ชอบของเราแต่ละบุคคล จะถือเป็น
หลักวินิจฉัยความดีหรือความชั่วมิได้ เราจะต้องพิจารณา
สิ่งทั้งปวงตามที่มันเป็นจริงอย่างไร แล้วจึงวินิจฉัยเหตุโดย
ผล เพื่อผลดีที่อาจได้รับมากกว่า (ผลเสีย) ก็ได้
พระพุทธองค์จึงทรงบัญญัติศีลข้อนั้น ๆ ขึ้น (เหตุที่) และ
ศีลเหล่านั้น ข้อแรกเกี่ยวกับการงดเว้นจากการฆ่า ข้อ
ไม่เหมือนกับบางศาสนา ซึ่งสอนว่าสัตว์ดิรัจฉาน พระเจ้า
สร้างมาเพื่อช่วยเหลือมนุษยชาติ (เพื่อให้มนุษย์กินและ
ใช้) ในเรื่องนี้ พระพุทธองค์ตรัสว่า สรรพสัตว์ทั้งหลาย
ได้กำเนิดเกิดมาเอง กล่าวคือ สรรพสัตว์เหล่านั้นสร้างกรรม
แล้วกรรมก็สร้างสรรพสัตว์ตอบ แล้วสรรพสัตว์เหล่านั้นก็
สร้างกรรมใหม่ต่อไปอีก โดยทำเองนี้ กรรมและกรรม-
วิบาก ย่อมคุ้มให้ลือ (สั่งสารจักร) หมุนรอบตัวอยู่เสมอ

อนึ่ง ชีวสัตว์ทั้งหลายย่อมปรากฏมีขึ้นในโลก และกำเนิด
 ของสัตว์เหล่านั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเหตุหรือประพจน์การณที่
 สัตว์เหล่านั้นได้สร้างมาเอง มิใช่พระเจ้าเป็นผู้สร้าง และ
 เพราะฉะนั้น สรรพสัตว์ทั้งหลาย รวมทั้งมนุษย์และสัตว์
 ตีรจณาน จึงมีเสรีภาพ อิสรีภาพ และสิทธิที่จะดำรงชีวิตอยู่
 บนพื้นพิภพนี้เท่าเทียมกัน มิใช่ว่ามนุษย์ชาติจะมีสิทธิ
 พิเศษหรือเอกสิทธิเหนือสัตว์ตีรจณานักหาไม่ แต่หากมนุษย์
 มีกำลังอำนาจและฉลาดกว่า จึงตงกฎเกณฑ์เพื่อให้เหมาะสม
 แก่ตัวเขาเอง

3. พระพุทธศาสนา ย่อมแผ่หรือฉายส่งเมตตา หรือไมตรีจิตแก่สรรพสัตว์ทั้งหลายทั่วโลก หาทที่สุด หาประมาณมิได้

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสสอนสาวกของพระองค์ให้
 แผ่เมตตา (ความรักที่ไม่สัมพันธ์ด้วยกาม) ไปถึงสรรพ
 สัตว์ทั้งหลายทั่วทุกแห่งหน โดยมีค่านึงว่าจะเป็นสัตว์ชนิด
 ไດ ถ้าหากเป็นมนุษย์ก็มีไต่จำกัดว่าจะเป็นชาติ ไດหรือ
 สัตว์ชาติอะไร ถ้าเป็นสัตว์ตีรจณานักไม่จำกัดว่าเป็นสัตว์
 ชนิดใด เมตตาควรจะแผ่ไปถึงสัตว์ทั้งมวล รวมทั้งสัตว์

เล็กที่สุด เช่น แผลต่าง ๆ เป็นต้น ขอน กอกัน แผล และแตกต่างจากศาสนาอื่น ๆ เพราะบางศาสนาถือว่า การฆ่าสัตว์อื่นนอกจากมนุษย์ไม่เป็นบาป ศาสนาอื่นแถมยังเชื่อว่า การฆ่าคนอื่นซึ่งเขาถือว่าเป็นคนพาเหียร (คนนอกศาสนาของเขา) เป็นการสมควรเสียด้วยซ้ำ เพราะคนผู้นับถือศาสนาอื่นจากศาสนาของเขาจึงเป็นศัตรู เพราะฉะนั้น การฆ่าเขา (คนนอกศาสนา) จึงไม่ถือว่าเป็นบาป แต่เป็นความดีอย่างสูงสุด

4. ในพระพุทธศาสนา ไม่มีการบังคับให้ผู้นับ จำต้องเชื่อในคำสั่งสอน ปล่อยให้เป็นเรื่องพิจารณา สอบสวนด้วยความคิดเห็นของเขาเองแต่ละคน

พยานในเรื่องนี้ย่อมมีปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก อันเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์แห่งพระพุทธศาสนาโดยทั่วไป พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยทรงบังคับให้ผู้นับถือเชื่อใน คำสั่งสอนของพระองค์ แต่เขาจะต้องเชื่อตามความคิดเห็นของเขาเองที่เขาเองได้เลือกเฟ้นแล้ว แทนที่จะทรงบังคับให้เชื่อถือ พระพุทธองค์กลับทรงแนะนำว่า อย่าเชื่อคำที่ตนได้ยินกล่าว จนกว่าจะได้พิจารณาไตร่ตรองคำที่ตนได้ยินนั้น

โดยละเอียดถ้วนด้วยปัญญาของท่านเอง ขอน กอกัน
 แหละ ย่อมแตกต่างจากศาสนาทั้งหลายเป็นอันมาก ที่ห้าม
 มิให้ศาสนิกของเขาวិพากษ์วิจารณ์ศาสนาของตนเอง ใน
 พระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ทรงเป็นสัมมาสัมพุทธะ
 (ผู้ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง) ย่อมตรัสแต่คำที่สัตย์ที่จริง
 ถ้ายึดยว ดังนั้น คำสั่งสอนของพระองค์จึงประกอบไปด้วย
 เหตุและผล เพราะฉะนั้น พระพุทธศาสนาจึงไม่จำต้อง
 หวนเกรงต่อความเห็นที่แตกต่างไป หรือการวิพากษ์วิจารณ์
 คำสอนแต่อย่างใด ขอน เป็นที่แจ่มแจ้งแก่เราแล้วว่าพระ-
 พุทธศาสนา ให้เสรีภาพ อิสระภาพ และสิทธิทุกอย่างทุก
 ชนิด ให้เราเลือกใช้ตามชอบใจ

**5. พระพุทธศาสนา สอนให้มนุษย์ชาติช่วย
 ตัวเอง พระศาสดาแห่งพระพุทธศาสนาบทหนึ่ง
 พระพุทธองค์ตรัสไว้เป็นภาษาบาลี**

“อตุตา หิ อตุตโน นาโถ
 โภ หิ นาโถ ปโร สียา
 อตุตนา หิ สุนนฺเตน
 นานํ ลภติ ทูลลภ”

แปลว่า “ให้ท่านเองนั่นแหละช่วยตัวท่านเอง
 คนอื่นใครเล่าจะพึงช่วยท่านได้
 เพราะคนที่ฝึกหัดตัวเองดีแล้ว
 เขาก็ได้พึ่งอันประเสริฐ”

พระพุทธภาษิตข้อนี้ อาจเทียบได้กับสุภาษิตอังกฤษ
 ว่า “พระเจ้าย่อมช่วยผู้ช่วยตัวเอง” คำสั่งสอนของพระ
 พุทธองค์ เป็นผลทำให้พุทธศาสนิกชนทั้งหลายในที่ทั่วไป
 รักเสรีภาพ ไม่ยอมจำนน หรือไม่ยอมเป็นทาสในที่ใด ๆ
 ไม่ว่าในรูปไหน ผลอันนี้ย่อมครอบคลุมไปถึงชาติด้วย กล่าว
 คือทำให้ชาติที่นับถือพระพุทธศาสนา รักความเป็นเอกราช
 เกียรติขัณฐสถานะอาณานิคมหรือเมืองขึ้น อาจเป็นเพราะ
 ผลอันนี้ก็ได้ ที่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายไม่ชอบงานที่ทำด้วย
 มือตนเอง ต้องไปผ่านมือของผู้อื่นก่อนแล้วจึงย้อนกลับมาหา
 ตน ซึ่งได้ทำงานนั้นก่อน นี่คือระบบเศรษฐกิจแบบที่
 รัฐบาลเป็นนายทุนหรือผูกขาดแต่ผู้เดียว

ไม่ว่าในกาลไหน ๆ พระพุทธองค์ไม่เคยทรงสถาปนา
 ให้ผู้ใดไปนรกหรือไม่เคยส่งใครไปสวรรค์หรือนิพพาน ทั้ง

ย่อมเป็นไปได้ในอำนาจกุศลกรรมหรือ กุศล กรรมของคนเรา
เอง ส่วนพระองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ^{๔๗} ก็เป็นแต่เพียงครูผู้
สอน หรือนายกผู้นำทางเท่านั้น ^๕ ดุจดั่งที่จารึกไว้ในพระ-
ธรรมบทว่า

“อภฺยาตาโร ตถาคตา”

“พระพุทธเจ้าทั้งปวงรวมทงตถาคตด้วย ^๕ เป็นแต่
เพียงผู้^{๖๕} ขทาง^๕ เท่านั้น”

การที่จะเลือกดำเนินตามทางหรือไม่ ^๕ ก็สุดแล้วแต่
คนที่เกี่ยวข้องอยู่ในเรื่องนั้นจะเลือกปฏิบัติ ^๕ ในข้อนี้^{๕๕๕} ก
เหมือนกัน แตกต่างจากศาสนาอื่น ซึ่งถือกันว่าพระเจ้า
ย่อมสามารถที่จะสาปแช่งใคร ๆ ให้ไปสู่นรกได้ หรือจะส่ง
ใครไปสู่สวรรค์ก็ได้ และเมื่อใครก็ตามได้กระทำความบาปกรรม
ไว้ทุกชนิด ถ้าเขารู้จักวิธีประจบประแจงพระเจ้าของเขา
เช่นกับการสวดอันวอนหรือการเซ่นสรวงบูชาแล้ว พระเจ้า
ของเขาก็จะโปรดปรานเขา และประทานโทษให้เขาโดย
ไม่ต้องสงสัย ^๕ วิธี^{๕๕} ส่งเสริมคนให้เป็นคนประมาท เพราะ
ไม่ต้องไปคำนึงว่าบาป^๕ นั้นจะสาหัสร้ายแรงสักเพียงไหน ถ้า
เขาประจบประแจงพระเจ้า เขาก็จะได้รับประทานอภัยโทษ

และวิธนี้ ย่อมจะเป็นเหตุให้คนพลอยคอยฟังแต่ผู้อื่น ยิ่งกว่าที่จะคิดฟังตัวเองอีกด้วย

**6. พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาบริสุทธิ์สัน
เนิง ทั้งน หมายความว่า พระพุทธศาสนาไม่ใช่
ศาสนาที่มอเปอนเลอค หรือศาสนาที่ทำให้เลอคตก
ยางออก**

ตั้งแต่ต้นมาจนถึงบัดนี้ เป็นเวลากว่า 2500 ปีแล้ว
พระพุทธศาสนาไม่เคยเป็นเหตุก่อให้เกิดสงครามเลย ใน
เรื่องน ได้เคยมีเหตุการณ์ใน ประวัติศาสตร์ แห่งพระพุทธ-
ศาสนาที่น่าสนใจอยู่ครั้งหนึ่ง เมื่อ พระพุทธองค์ เสด็จ
ปรินิพพานแล้ว และได้ถวายพระเพลิงพระบรมศพของ
พระองค์แล้ว กษัตริย์และพราหมณ์ บรรดาที่เป็นสาวก
ของพระพุทธองค์ ได้เดินทางมายังนครกุสินารา เพื่อขอ
ส่วนแบ่งพระบรมธาตุ ที่แรกพวกมัลละกษัตริย์ (เจ้าผู้ครอง
นครกุสินารา) ไม่ยอมตกลงปลงใจตามความประสงค์ของ
กษัตริย์และพราหมณ์เหล่านั้น สงครามเพราะพระบรม-
สารีริกธาตุจนเจียนจะถึงจุดระเบิดอยู่แล้ว แต่พราหมณ์

ฉลาดผู้หนึ่งนามว่าโทณะ ได้เจรจาชักนำให้ทั้งสองฝ่าย
เกิดสามัคคีศันตกัน มีลักษณะตรีแห่งนครกุสินาราจึงยอม
ตกลงอำนวยตามความปรารถนาของอีกฝ่ายหนึ่ง จึงเป็นอัน
หลีกเลี่ยงจากสงครามเสียได้ ตั้งแต่บัดนั้นมาจนถึงบัดนี้^๕
ไม่เคยมีสงครามในนามแห่งพระพุทธศาสนาเลย ดังนั้น จึง
อาจกล่าวได้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่บริสุทธิ์ใน
เรื่องนี้

ยิ่งกว่านั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าเองมิได้ทรงอนุญาต
ให้แผ่พระพุทธศาสนาด้วยคมอาวุธ หรือด้วยกำลังบังคับ
อย่างใด ๆ มีศาสนาอื่น ๆ หลายศาสนาใช้แผ่ด้วยคมอาวุธ
และกำลังบังคับ และมีผู้นำทางศาสนาหลายท่านได้เป็นทั้ง
กษัตริย์ปกครองราชอาณาจักร และเป็นผู้บังคับการศาสนา
ด้วยในเวลาเดียวกัน ถึงแม้จะมีบางศาสนาไม่ได้เผยแผ่ด้วย
แสนยานุภาพ แต่ก็ยังก่อให้เกิดสงครามขึ้น เพราะเหตุ
ดังนั้น ศาสนาเหล่านี้ ทางพระพุทธศาสนาจึงมิได้นับว่า
เป็นศาสนาที่บริสุทธิ์

**7. พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาแห่งเหตุผล
อาศัยหลักแห่งเหตุและผล**

พระพุทธรูปองค์นี้ว่า สารพัดทุกสิ่งเกิดจากเหตุอัน
 ใกล้เคียง และมีเหตุอันเป็นมูลฐานสำหรับเหตุอันนั้นเสมอ
 ไป ไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้นโดยปราศจากเหตุ มิฉะนั้นเราจะ
 รู้จักเหตุอันนั้นหรือไม่ ตลอดทั่วทุกชีวิตย่อมเป็นผลเกิดสืบ
 มาจากเหตุปัจจุบันเช่น อวิชชา (ความไม่รู้, ความโง่)
 ตัณหา (ความอยาก) อุปาทาน (ความยึดถือ, ความยึด
 มั่น) กรรม (การกระทำ) เป็นต้น, สิ่งทั้งหลายที่บุคคล
 ปรรณนา เช่นอย่างลาภ (รายได้) ยสะ (ยศ, บรรดาศักดิ์)
 ปัสสงสา (เกียรติยศ, ความสรรเสริญ) สุขะ (ความโสมนัส,
 ความสุข) และตรงกันข้าม สิ่งที่บุคคลไม่พึงปรารถนา เช่น
 อลาภะ (ความสูญเสีย, การขาดทุน, รายจ่าย) อยสะ
 (ความเสื่อมยศ, ความไร้เกียรติ) นินทา (ความเสียเกียรติ
 ความติเตียน, การถูกตำหนิ) ทุกขะ (ทุกข์เวทนา, ความ
 ที่ไม่มีสุข) ทั้งหมดนี้เป็นผลแห่งเหตุที่สมควรกัน ผลที่
 ย่อมมาจากเหตุที่ดี และผลที่ชั่วย่อมมาจากเหตุที่ชั่ว โดย
 มาก เหตุที่ดีหรือที่ชั่วเหล่านี้เราเองเป็นผู้สร้างขึ้น ดังนั้น
 จึงชื่อว่าเราสร้างโชคหรือเคราะห์ร้ายของเราเอง พระเจ้า
 หรือใครอื่นใดไม่สามารถสร้างให้เราได้ดอก เพราะฉะนั้น

ท่านจงสร้างโชคให้แกตัวท่านเอง และอย่าไปมัวเสียเวลา
คอยให้ผู้อื่นสร้างให้ท่านเลย ถ้าท่านปรารถนาความดี ท่าน
ก็จักต้องสร้างแต่ความดี และจักต้องงดเว้นจากความคิด
และการกระทำที่ชั่ว ๆ เท่าที่ท่านสามารถจะงดเว้นได้

หลักอริยสัจ (ความจริงอันประเสริฐ) และปัจจุ
สมุปบาท (เหตุที่อาศัยกันและกันเกิดขึ้น) ทรงแสดง
ทรงแสดงเป็นเหตุและผลทั้งนั้น สมุทัย (เหตุเกิดทุกข์)
และมรรค (ทางนำไปสู่ความดับทุกข์) จัดเป็นเหตุ, ส่วน
ทุกข์ (ทุกข์เวทนา) และนิโรธ (ความดับทุกข์) จัด
เป็นผล, ปัจจุสมุปบาท ทรงแสดงเป็นเหตุและผลที่อิง
อาศัยกันและกัน กล่าวคืออาการอย่างหนึ่งเกิดเป็นผลก่อน
แล้วจึงกลายเป็นเหตุ (ของอาการอีกอย่างหนึ่ง) โดย
ทำนองนี้ต่อไป เหมือนลูกโซ่ หลักนี้กลมกลืนกันกับ
วิทยาศาสตร์ปัจจุบัน จึงทำให้พระพุทธศาสนาทันสมัยยิ่ง
กว่าศาสนาอื่น ๆ ในโลก

8. ในพระพุทธศาสนา ไม่มีการผูกขาดตำแหน่ง

ในพระพุทธศาสนา ใครก็ตามย่อมมีสิทธิ์เท่าเทียม
กันในอันที่จะปรารถนา เพื่อดำรงตำแหน่งสูงแต่จะเลือก

คือตำแหน่งพระสาวกสามัญ, พระอัครสาวก, พระปัจเจก
พุทธะ หรือพระสัมมาสัมพุทธะ ผู้ที่ปรารถนาตำแหน่งใด
ตำแหน่งหนึ่งดังที่กล่าวนี้ จักต้องสร้างสิ่งที่ทำให้สมบูรณ์
ด้านจิตใจ หรือสิ่งที่ทำให้บรรลุสิ่งที่ประสงค์ ที่เรียก
กันว่าบารมีสิบทัศอย่างเดียวกัน บารมีสิบทัศนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ทาน การทำทาน, หรือการให้ทาน
2. ศีล การรักษากายวาจาให้เรียบร้อย
3. เนกขัมมะ ความออกจากหรือความปลดปล่อย
จากความใคร่ในทางกามารมณ์
4. ปัญญา ความรู้ชอบ, ความฉลาด หรือความรู้
ซึ้ง
5. วิริยะ พลังงาน, ความเพียร, บุรุษถามะ, หรือ
ความกล้าหาญ
6. ขันติ ความอดทน, หรือความอดกลั้น
7. สัจจะ ความจริง, ความมีสัตย์
8. อธิฏฐิยาน ความตั้งใจอันแน่วแน่
9. เมตตา ความรักที่ไม่เจือด้วยราคะ, ความเอ็นดู
10. อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง, ความวางเฉย

ความแตกต่างในการที่จะสร้างบารมี ให้เต็มบริบูรณ์
เร็วหรือช้า^๕ สุดแล้วแต่ความปรารถนาในตำแหน่ง ถ้า
ปรารถนาตำแหน่งต่ำ การสร้างบารมีก็กินเวลาสั้น ถ้า
ปรารถนาตำแหน่งสูง การสร้างบารมีก็ต้องกินเวลานาน
เป็นธรรมดา ในศาสนาอื่นไม่มีใครจะเป็นพระเจ้าได้ นอก
จากพระเจ้าเอง ส่วนพวกศาสนิกผู้เคารพนับถือศาสนานี้
ถึงแม้จะสร้างคุณความดีมากมายสักเพียงใดก็ตาม เขาย่อมไม่มี
โอกาส ที่จะยก ฐานะให้มีระดับเท่าเทียมกับพระเจ้าได้เลย
จะกล่าวไปใยถึงศาสนิกสามัญธรรมดา แม้ผู้นำแห่งศาสนา
ก็ยังไม่สามารถจะบรรลุถึงความ^๖เป็นพระเจ้าได้เลยแล้ว การ
ที่ไม่มีการผูกขาดตำแหน่ง^๗ เป็นแง่ดีแห่งพระพุทธศาสนา
อีกประการหนึ่ง

9. พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาแห่งสันติ

หลักฐานที่จะนำมาอ้างก็คือ พระพุทธภาษิตที่พระ
พุทธองค์ตรัสไว้ในคัมภีร์พระธรรมบทว่า

“นตฺถิ สนฺติปรี สฺมิ”

“ไม่มีความสุขอันใด ที่จะประเสริฐ ยิ่งกว่าสันติ
คือความสงบ” และตรัสไว้อีกดังนี้^๘ ว่า

“ขยี้ เวรี้ ปสวติ
 ทุกขั เสติ ปราขีโต
 อุปสนโต สขั เสติ
 หิตวา ขยิปราขยี้”

“^{๖๕}ผู้ชนะ^{๖๖}ผู้ยอมสร้างศัตรู ^{๖๗}ผู้แพ้^{๖๘}ยอมนอนไม่
 เป็นสุข

ส่วน^{๖๙}ผู้ที่^{๗๐}ทิ้งความด่า^{๗๑}ริใน^{๗๒}เรื่อง^{๗๓}ที่จะ^{๗๔}เอาชนะ^{๗๕}
 หรือ^{๗๖}ใน^{๗๗}เรื่อง^{๗๘}การยอมแพ้ ^{๗๙}ยอม^{๘๐}เป็น^{๘๑}ผู้^{๘๒}นอนหลับ
 สบาย”

ในเวลาเดียวกันกับที่พระพุทธองค์ตรัสดำหนิการชนะ
^{๖๕}ผู้^{๖๖}อนัน ^{๖๗}พระองค์^{๖๘}กลับ^{๖๙}ทรง^{๗๐}สรรเสริญ^{๗๑}ความพยายาม^{๗๒}ในการ
 เอาชนะ^{๗๓}ตัวเอง ^{๗๔}ดัง^{๗๕}ที่^{๗๖}ตรัส^{๗๗}ไว้^{๗๘}ว่า

“โย สหสฺสํ สหสฺเสน
 สงฺคาเม มานุเส ชีเน
 เอกญฺจ เขยฺยมตฺตานํ
 สเว สงฺคามชฺชุดฺโม”

“^{๖๕}ผู้^{๖๖}ชนะ^{๖๗}คน^{๖๘}อื่น^{๖๙}เป็น^{๗๐}พัน^{๗๑}ๆ ใน^{๗๒}สงคราม
 ไม่^{๗๓}จัด^{๗๔}ว่า^{๗๕}เป็น^{๗๖}ผู้^{๗๗}ชนะ^{๗๘}ที่^{๗๙}แท้จริง

แต่ผู้ทษนะคนเพียงคนเดียวกล่าวคือตัวเอง
นับว่าเป็นผู้ทษนะสงครามที่ยอดเยี่ยม”

ในที่นี้ การชนะตนคือการเอาชนะหัวใจของตนเอง
ได้แก่การมีชนะต่อกิเลสความเศร้าหมอง (กิเลสเครื่อง
ทำใจให้เศร้าหมอง) นี้ จัดเป็นการมีชนะที่ประเสริฐแท้
เพราะว่าบุคคลผู้ชนะตนเองเช่นนี้ ตนเองก็เป็นคนมีความสุข
และทั้งไม่เป็นอันตรายหรือเป็นภัยแก่ผู้อื่นในทางใดเลย

สมมติว่า คนเราพากันเป็นพุทธศาสนิก คือผู้นับถือ
พระพุทธศาสนากันไปหมดทั้งโลกเช่นนี้ สภาพการณ์ของ
โลกจะเป็นเช่นไร ข้าพเจ้าคาดว่า มนุษย์โลกของเราในคง
จะประสบสันติสุขเป็นแน่แท้ เพราะเหตุฉะนั้น ปวงพุทธ-
ศาสนิกชนในที่ทุกสถาน จึงควรช่วยกันโฆษณาพระธรรม
และเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้แพร่ไปตลอดทั่วโลก

10. พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาแห่งมิตรภาพ

พยานหลักฐานในข้อนี้ มีปรากฏอยู่ในพระสูตร
แห่งหนึ่ง ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า มิตรภาพ
เป็นรากฐานแห่งพระพุทธศาสนาทั้งมวล พระพุทธองค์เป็น
มิตรของสรรพสัตว์ คำที่เาจะบรรลุวิมุตติความรอดพ้นได้
ก็เพราะความที่เาได้พระองค์เป็นมิตร และพระองค์ตรัสไว้

อีกเหมือนกันว่า สรรพสัตว์ทั่วโลก ควรจะนับถือว่าเป็นมิตร และญาติร่วมความเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน และ (ตรัสว่า สัตว์ทั้งหลาย) ควรจะนับถือว่าเป็นเพื่อนที่ตกอยู่ในฐานะอย่างเดียวกัน (เพื่อนร่วมโลก) คือต้องเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน พระพุทธองค์ตรัสสอนเสมอว่า ชาวพุทธศาสนิกทั้งหลายไม่สมควรเป็นศัตรูของใคร ๆ ที่นับถือศาสนาอื่น หรือ ไม่สมควรที่จะถือว่าเขาเป็นคนนอกศาสนา และยิ่งกว่านั้น พระองค์ยังตรัสว่า ใครก็ตามที่ดำรงชีพโดยชอบธรรม โดยมีพิกัดหนึ่งว่าจะนับถือศาสนาอะไร ย่อมมีหวังที่จะได้รับความสุขทั้งในชาติ^๕นี้และชาติหน้า

ตรงกันข้าม, ผู้ใดก็ตามที่ถือตัวว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา แต่หาได้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนาไม่ เขาย่อมมีหวังน้อยนักที่จะได้รับความสุขสามัญและวิมุตติสุข เพราะว่าเขากลับสร้างผลที่ตรงกันข้ามให้เกิดขึ้น อีกประการหนึ่ง พระพุทธองค์ทรงแนะนำว่า สรรพสัตว์ทั้งมนุษย์และสัตว์ดิรัจฉาน ย่อมอาจเกี่ยวข้องเป็นญาติกันด้วยอำนาจแห่งสังสารวัฏฏ์ คือความเวียนเกิดเวียนตาย การที่ถือเช่นนั้นย่อมจะก่อให้เกิดมิตรภาพใหญ่หลวง

เพราะว่าเมื่อคนเรารู้สึกตัวว่าเป็นญาติกับผู้ใดแล้ว ย่อมจัก
ไม่มีจิตใจคิดประทุษร้ายผู้นั้น แต่กลับจะรักและช่วยอุปถัมภ์
บำรุง

บัดนี้ เท่าที่ได้ บรรยาย มาใน ความ ประเสริฐ แห่ง
พระพุทธศาสนา 10 ประการนี้ (มิใช่มีเพียงเท่านั้น) ยัง
มีอยู่อีกมากที่ผู้สนใจจะพึงศึกษา ข้าพเจ้ายกมาบรรยาย
เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนา
นั้น ทรงไว้ซึ่งความดีสำหรับประชาชนชาวโลกมากเพียงไร

พระพุทธศาสนา จะสามารถนำชาวโลกไปสู่
ภราดรภาพ ความสงบ ความสุข และวิมุตติความ
หลุดพ้นกิเลส ได้หรือไม่ และจะสามารถห้ามสงคราม
โลก และจะเหมาะสมที่จะเป็นศาสนาสำหรับมวล
ประชากรของโลกหรือไม่ ข้อนี้ ข้าพเจ้าขอบอวไว้ให้
เป็นหน้าที่ของท่านเองที่จะวินิจฉัย

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออำนวยการแก่ท่านทั้ง
หลาย ขอให้ท่านทั้งหลาย ประสบความสุขสันติ
สัมฤทธิ์ผล และหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งปวง ทั่ว
กันเทอญ.

SPEECH FOR VISAKHAPUNNAMI DAY

BY

VEN. PHRA DHARMADHIRARAJAMAHAMUNI*

LORD ABBOT OF THE THAI MONASTERY,

BODH GAYA

on the occasion of the Buddha Jayanti Celebration

at Bodh Gaya, Bihar, India

on 11th of May, 2503 (1960)

Mr. President, ladies and gentlemen,

Today we celebrate the Birth, Enlightenment and final passing into Nibbana of the Lord Buddha. We therefore come together to revere the memory of our Great Teacher, to respect his attainments and to pay homage to him by following his example to the best of our ability.

* at present Somdej Phra Dhirsāṇamuni
of Wat Chakravardirajavas

But first let us see what good the Lord Buddha did to the world. What great benefits did he give to those who are willing to listen to his message? I shall briefly describe some of the merits of his teaching and of the methods of his teaching.

As a simile to illustrate his method of teaching one can say that there are two types of hunters. One type of hunters waits, in a tree or is concealed in a forest thicket, for game to come to him. The other type of hunters ranges about with his pack of hounds, actively searching for prey.

Similarly, there are two sorts of religious teachers. There are those who are like the first type of hunters. They stay in one place and let pupils approach them. That is, they do not actively spread their teaching. Compared to the latter type of hunters, there are the teachers whose doctrines have spread widely and are now reckoned among the world's religions.

The Lord Buddha was the latter type. He wandered preaching, as Buddhist scriptures say, "for those who have but little dust in their eyes." He taught everywhere and to everyone, irrespective of creed, colour or caste. To everyone who was prepared to listen, he taught. And it was because of his attainment of the Supreme Perfect Enlightenment that his message is so deep, so wonderful, so penetrating and so comforting. Therefore, many who heard not only accepted his teaching but much more important, they put it into practice.

Because the Lord Buddha is supreme, an Exalted One amongst men, he has true knowledge, born of Enlightenment, and can lead the people of the world to three types of happiness. These are : worldly or sensual happiness, beyond this is the happiness of the gods, that is divine happiness, and then surpassing all, is that Supreme Happiness, the

Happiness of Enlightenment, or as it is called in Pali terms, Nibbana Sukha.

Since Buddha has such deep insight into the world, he knows which is the wrong path and which is the right path. He leads all who listen and practise to the right path. Therefore the learned men say of him that he is the eyes of the world.

Those with the best eyesight may go along a path safely, but if they walk in the dark, at night-time, without a light, they may easily fall into a trap and be injured by the stakes at the bottom of the trap. So the Lord Buddha is one who brings a light into darkness. He is a Guide. He is the eyes of the world.

In his lifetime the Buddha was honoured by the wise and was famed widely for his peaceful teachings. So many people have profited greatly from them and for that we are truly grateful.

For centuries India was, and still is, a country attracting pilgrims and students to its places of learning. For many people of religions, it is the Middle Country, the birthplace of their creed. It is the country where many come to visit the Holy Places, to study and to practise the good Dharma or philosophy of the Buddha.

Our Great Teacher is called the Supreme and Excellent Proclaimer of Dharma and it is here, at this spot, that he decided to preach for the benefit of all beings, for the good of the world. India has thereby become the centre of interest to those concerned with the true Dharma. This centre in India is for us, at any rate, the place of the Vajrasana, the Diamond Throne, the place of Enlightenment.

As the Lord Buddha taught in India, so this country has become an ocean of goodness and spiritual

wealth. You know that most rivers on earth run into the sea. Also the oceans are the greatest mass of water in the world, the store, the greatest accumulation of water. In the same manner India is the store, the greatest accumulation, the treasurehouse of Dharma.

It is of interest to us in this age when democracy is so much talked about, when equality of opportunity is held as an ideal by many, that the Lord Buddha not only agreed with this in principle but put it into practice in the Order which he founded, that is the Sangha. The rules of the Sangha constantly stress the right to speak freely and openly.

Indeed, freedom is a quality greatly emphasised in Buddhadhamma, something constantly to strive for, something constantly to be realized. It is indeed a teaching for those who wish to know not only about liberation, but for those who wish to

experience it. And because the flavour of the whole message of the Exalted One's teaching is that of liberation, so those who practise it will come to know which he achieved, that is, Nibbana.

Of his virtues, and the virtues and depths of his Dharma, there is no end. They are capable of infinite praise, of never – ending exposition. The greatest praise, honour and worship which we can give him is by fully practicing his teachings, which are set forth, as he said, “for the welfare of mankind, for the happiness of mankind, out of compassion for the world, for the good, the welfare, the happiness of Devas and men.”

To conclude I should like to thank all of you for your attention and the Indian government for the valuable assistance it has given both for this and past Visakha Days.

May all beings be happy and at their ease :

May they be joyous and live in safety.

คำแปลคำปราศรัยภาษาอังกฤษ

ของ

พระธรรมธีรราชมหามุนี (ธีร์ ปุณณโก)*

เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา

แสดงในที่ชุมนุมประกอบพิธีวิสาขบูชา

ณ พุทธคยา ประเทศอินเดีย

เมื่อวันพุธที่ 11 พฤษภาคม พุทธศักราช 2503

ท่านประธานและสาธุชนทั้งหลาย

วันนี้ เป็นวันจัดให้มีพิธีเฉลิมฉลอง ในโอกาส
คล้ายกับวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังนั้น เราทั้งหลายจึง
ได้มาชุมนุมกัน เพื่อแสดงความเคารพต่ออนุสาวรีย์
ของพระพุทธองค์ เพื่อบูชาพระธรรมที่พระพุทธองค์
ทรงได้ตรัสรู้ และเพื่อถวายความนอบน้อมบูชาต่อ
พระองค์ ด้วยการปฏิบัติดำเนินตามรอยพระยุคลบาท
อย่างเต็มกำลังความสามารถ

* ปัจจุบันคือ สมเด็จพระธีรญาณมุนี เจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส

แต่ก่อนอื่น ขอให้เราได้พิจารณากันถึงว่า พระพุทธองค์ได้ทรงกระทำความดีอะไรไว้ให้แก่โลก และได้ทรงประทานประโยชน์สูงสุดอันใดให้แก่ผู้ที่สนใจสัจคำ สัจสอนของพระองค์ ข้าพเจ้าจะกล่าวแต่เพียงย่อ ๆ ถึงประโยชน์หรือคุณความดีเฉพาะบางสิ่ง แห่งคำสอนของพระพุทธองค์ กับถึงวิธีการสอนของพระองค์ด้วย

อาจจะเปรียบวิธีการสอนของพระองค์ได้กับเรื่องของนายพราน คือมีพรานอยู่สองจำพวก พวกหนึ่งเที่ยวแอบอยู่ตามต้นไม้หรือขุมอยู่ในป่า รอให้เหยื่อมาหา อีกพวกหนึ่งออกตระเวนไปพร้อมกับฝูงสุนัขล่าเนื้อ เพื่อไล่หาเหยื่อ โดยนัยเดียวกัน ศาสดาเจ้าลัทธิทั้งหลายก็มีอยู่สองประเภท คือ ประเภทหนึ่งเปรียบได้กับพรานจำพวกแรก นั่งอยู่แต่กับที่หรือสำนัก รอให้สาวกมาหา มิได้กระตือรือร้นในการที่จะประกาศคำสอน ศาสดาอีกประเภทหนึ่งเปรียบได้กับพรานจำพวกหลัง เป็นศาสดาที่มีคำสอนอันได้ประกาศไปอย่างกว้างขวาง จนนับเนื่องอยู่ในศาสนาที่สำคัญของโลกในปัจจุบัน

พระพุทธองค์ ทรงเป็นผู้หนึ่งในศาสนาจำพวกหลังนี้ พระองค์ได้เสด็จจาริกไปเพื่อทรงเทศนาสั่งสอน ดังได้มีกล่าวไว้ในพระคัมภีร์ว่า **“เพื่อประโยชน์แก่เวไนยสัตว์ผู้มี ฐลีในนัยน์ตาเพียงเล็กน้อย”** ^{๖๘๗๖} ดังนั้น พระองค์ ทรงสั่งสอนในทุกสถานที่และแก่ทุกคน โดยมีได้ทรงคำนึงถึงลัทธิและชนวรรณะ ทรงสอนทุกคนผู้พร้อมที่จะรับฟัง

และโดยเหตุที่พระองค์ทรงได้บรรลุพระสัมมา-สัมโพธิญาณ ทรงเป็นผู้รู้อริยสัจ คำสอนของพระพุทธ-องค์จึงมีความลึกซึ้ง น่าอัศจรรย์ เข้าถึงจิตใจ และก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ฉะนั้น ผู้ใดสดับคำสอนของพระองค์จึงมีเพียงแต่จะรับฟังเท่านั้น หากยังได้ นำไปปฏิบัติด้วย

พระพุทธองค์ ทรงเป็นเอกอัครบุคคลในหมู่มนุษย์ ทรงรู้แจ้งซึ่งสัจธรรม อันเป็นผลที่เกิดจากที่ทรง ได้ตรัสรู้ พระองค์ทรงสามารถที่จะนำหมู่สัตว์ไปให้ได้รับความสุขถึง สามชน คือ **มานุสิกสุข** หรือความสุขทางโลกในเมือง มนุษย์ และสูงขึ้นไปอีกได้แก่ **ทิพย์สุข** หรือความสุขของ เหล่าเทวดาในเมืองสวรรค์ กับที่ยิ่งกว่าสุขอันใดทั้งหมดคือ

นิพพานสุข ความสุขอันยอดเยี่ยมเป็นบรมสุข อันเป็น
ความสุขที่เกิดจากการได้รู้แจ้งซึ่งสัจธรรม คือบรรลุประ
นิพพาน

โดยที่พระพุทธองค์ ทรงเป็นผู้มีพระญาณรู้แจ้งโลก
พระองค์จึงทรงทราบทางผิดทางถูก แล้วทรงนำหมู่ชนผู้รับ
ฟังคำสอนและปฏิบัติตามให้ดำเนินไปตามทางที่ถูกต้อง ด้วย
เหตุนี้ปราชญ์ทั้งหลายจึงได้พากันกล่าวถึงพระองค์ด้วยความ
สรรเสริญยกย่อง ว่าทรงเป็นดวงตาของโลก

คนผู้มืดดำดี อาจสมารถที่จะเดินไปตามทางได้
อย่างปลอดภัย แต่หากเขาเดินไปในที่มืดในยามค่ำ
คืนปราศจากแสงสว่าง ย่อมเป็นไปได้ที่เขาอาจจะ
ตกลงไปในหลุมพราง และถูกหลักตอหรือขวาก
หนามที่กั้นหลุมเสียบแทงเอาได้โดยง่าย

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ จึงนับว่าพระพุทธองค์ทรงเป็น
บุคคลผู้นำแสงสว่างเข้าไปสู่ที่มืด ทรงเป็นผู้นำทาง และ
ทรงเป็นดวงตาของโลก

ตลอดสมัยที่ทรงดำรงพระชนม์อยู่ พระพุทธองค์
ทรงได้รับความยกย่องนับถือจากเหล่านักปราชญ์ หรือ

ผู้รับทูลถวาย และทรงมีพระเกียรติคุณปรากฏอยู่อย่าง
กว้างขวาง จากผลแห่งคำสอนอันเป็นไปเพื่อสันติสุข
ของพระองค์ ประชาชนจำนวนมากได้รับประโยชน์
อย่างประมาณค่ามิได้จากคำสอนเหล่านั้น ดังนั้น เรา
ทั้งหลายจึงควรอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีความรู้สึกสำนึกใน
พระคุณของพระพุทธองค์

นับแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน อินเดียได้เป็นประเทศที่
ดึงดูดเหล่านักแสวงบุญและนักศึกษา ให้มาชุมนุมสถานที่
ต่าง ๆ อันควรแก่การสนใจศึกษา อินเดียเป็นจุดศูนย์กลาง
สำหรับชนเป็นจำนวนมาก ผู้เป็นศาสนิกของศาสนาต่าง ๆ
หลายศาสนา ในฐานะเป็นแดนกำเนิดแห่งลัทธิศาสนาของ
เขาเหล่านั้น เป็นประเทศที่เขาเหล่านั้นพากันมุ่งหน้ามา
เพื่อบูชาสักการะ

สำหรับชาวพุทธเช่นเดียวกัน อินเดียเป็นประเทศ
ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางที่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายพากันเดินทาง
มาเพื่อนมัสการพุทธสังเวชนียสถาน เพื่อศึกษาค้นคว้า และ
เพื่อการปฏิบัติตามหลักธรรมหรือปรัชญาของพระพุทธองค์

สมเด็จพระบรมศาสดาของเราทั้งหลาย ทรง
ได้พระนามว่าเป็นนักประกาศธรรมชั้นเยี่ยม และ
ณ พุทธคยานเอง ที่พระพุทธองค์ได้ทรงตัดสิน
พระทัยที่จะ ทรงประกาศ ศาสนาส่ง สอนเวไนยสัตว์
เพื่อบุญเพราะเหตุเกิดแก่มวลมนุษย์ และเพื่อประ
โยชน์แห่งโลก ด้วยเหตุนี้ อินเดียจึงเป็นศูนย์กลาง
แห่งความสนใจของผู้ใฝ่ในสังฆธรรม อย่างไรก็ตาม
ศูนย์กลางของอินเดียสำหรับเราชาวพุทธทั้งหลายก็
คือที่นั่น — ที่ซึ่งวัชรอาสน์ประดิษฐานอยู่ อันเป็นที่
หมายจุดซึ่งพระองค์ได้ตรัสรู้

โดยที่พระพุทธองค์ ได้ทรงประกาศพระศาสนาของ
พระองค์ในประเทศอินเดีย ดังนั้น อินเดียจึงได้อยู่ในฐานะ
เป็นมหาสมุทรหรือทะเลแห่งความดี และแห่งบุญทรัพย์
มหาศาลทางด้านจิตใจ

ทุกท่านคงทราบกันดีว่า แม่น้ำทั้งหลายบนพื้น
พิภพนี้ย่อมไหลลงสู่ทะเล ดังนั้น ทะเลหรือมหาสมุทร
จึงเป็นแหล่งเก็บ แหล่งรวมของน้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก
โดยนัยเดียวกัน อินเดียก็เป็นทีเก็บ เป็นที่รวม และ
เป็นคลังของธรรมะที่ใหญ่ที่สุด

มีข้อที่ควรแก่การสนใจอีกประการหนึ่ง สำหรับเรา
สมัยนี้ เมื่อมีการพูดกล่าวถึงประชาธิปไตยกันมาก ใน
เมื่อกลุ่มคนต่างยกย่องใฝ่ฝัน และเรียกร้องหาการที่จะมีสิทธิ
และโอกาสเท่าเทียมกัน ซึ่งประชาธิปไตยนี้พระพุทธองค์
มิได้เพียงแต่ทรงเห็นด้วย หรือรับหลักการเท่านั้น หาก
ยังทรงนำไปใช้ในการปกครองคณะสงฆ์ของพระองค์มา
แล้วด้วย ว่าโดยที่แท้ เสรีภาพเป็นสิ่งที่ได้รับการยำถนอม
อย่างมากในคำสอนของพระพุทธองค์ ว่าเป็นสิ่งที่ควรต้อง
ชวนขวายและควรต้องเข้าใจ และที่กล่าวนี้เป็นคำสอน
สำหรับผู้ซึ่งมิใช่เพียงเพื่อประสงค์จะรู้เท่านั้น หากประสงค์
ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อให้ได้รับผลด้วย และเพราะเหตุที่ยอด
สุดหรือรสนมแห่งคำสอนทั้งหมดของพระพุทธองค์ คือเสรีภาพ
หรือการหลุดพ้นเป็นอิสระ ดังนั้น ผู้ปฏิบัติจึงย่อมจะได้รู้ สิ่ง
ซึ่งพระองค์ทรงได้รู้แล้ว นั่นคือ พระนิพพาน การหลุด
พ้นเป็นอิสระจากกิเลสตัณหาทั้งปวง

พระคุณของพระพุทธองค์ กับคุณความดีและความ
สุขุมลึกซึ้งแห่งคำสอนของพระองค์ เป็นสิ่งที่สูงสุดที่จะ
พรรณนาสรรเสริญให้หมดสิ้นได้ การสรรเสริญยกย่อง และ

การแสดงความเคารพบูชาอย่างสูงที่สุด ที่เราสามารถจะถวายแด่พระองค์ได้ ก็คือการปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ให้ดีที่สุด ซึ่งนอกจากจะเป็นการแสดงความเคารพต่อพระองค์แล้ว ก็ยังจะให้ประโยชน์แก่ตนตามสมควรแก่การปฏิบัตินั้น ๆ ด้วย สมดังพระพุทธประสงค์ซึ่งพระองค์ได้ตรัสบอกในคราวส่งพระสาวกรุ่นแรกสุด ไปประกาศพระศาสนาว่า **“เพื่อประโยชน์แก่มนุษย์ เพื่อความสวัสดีแก่มนุษยชาติ เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อความดี เพื่อเอื้อเฟื้อ และเพื่อความสวัสดีแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย....”**

ในที่สุด ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านทั้งหลายที่ได้ตั้งใจฟัง กับขอขอบคุณทางราชการและรัฐบาลอินเดีย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เป็นอย่างดี ทั้งสำหรับพิธีวิสาขบูชาในบั้นและบัดแล้ว ๆ มา

ขอสัตว์ทั้งหลาย จงมีความสุขสบาย
 จงมีความเบิกบาน และมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย

รายนามพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
ส่วนพุทธาภิเษก

ณ พระอุโบสถวัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพฯ

วันอาทิตย์ที่ 3 เมษายน 2520

เวลา 18.00 น.

-
1. พระพุทธิวงศมุนี วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพฯ
 2. พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดพระเชตุพน กรุงเทพฯ
 3. พระพรหมมุนี วัดนรนาถสุนทริการาม กรุงเทพฯ
 4. พระธรรมโกศาจารย์ วัดราชวรীর่าง กรุงเทพฯ
 5. พระธรรมญาณมุนี วัดกวีสุราราม ลพบุรี
 6. พระธรรมสิริชัย วัดพระปฐมเจดีย์ นครปฐม
 7. พระธรรมไตรโลกาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพฯ
 8. พระธรรมเจดีย์ วัดทองนพคุณ กรุงเทพฯ
 9. พระธรรมปิฎก วัดชนะสงคราม กรุงเทพฯ
 10. พระธรรมเสนานี วัดพระเชตุพน กรุงเทพฯ

รายนามพระเกจิอาจารย์
ที่อาราธนามานั่งปรกปลุกเสกในพิธีพุทธาภิเษก
พระกริ่งสมเด็จพระชินญาณมุนี

วันที่ 3 เมษายน 2520

-
1. พระเทพสิทธิมุนี	วัดมหาธาตุ	กรุงเทพ ฯ
2. พระมงคลราชมุนี	วัดสุทัศน์	กรุงเทพ ฯ
3. พระรักษิตวันมุนี	วัดป่าเลไลยก์	สุพรรณบุรี
4. พระสังวรวิมลเถร (หลวงปู่โต๊ะ)	วัดประดู่ฉิมพลี	กรุงเทพ ฯ
5. พระโพธิสังวรเถร	วัดโพธิ์นิมิตร	กรุงเทพ ฯ
7. พระศรีสัจจญาณเถร	วัดสุทัศน์	กรุงเทพ ฯ
7. พระโสภณวชิรธรรม	วัดวชิรธรรมสาธิต	กรุงเทพ ฯ
8. พระครูกัลยาณานุกุล	วัดกัลยาณมิตร	กรุงเทพ ฯ
9. พระครูโสภณกัลยาณมิตร	วัดกัลยาณมิตร	กรุงเทพ ฯ
10. พระครูญาณวิจักขณ์ (พระอาจารย์ฝ้อง)	วัดจักรวรรดิ ฯ	กรุงเทพ ฯ
11. พระครูศรีปริยัตยานุรักษ์	วัดพันอ้น	เชียงใหม่

12. พระครูชัยวงศ์วุฒิคุณ
วัดประชาวงศาaram สุราษฎร์ธานี
13. พระครูพุทธิกรขโยดม วัดทรงธรรม ชัยภูมิ
14. พระครูสมุห์ เพ็ญ วัดจักรวรรดิ ฯ กรุงเทพ ฯ
15. พระปลัด อวน วัดหนองพลับ สระบุรี
16. พระอาจารย์ผาง วัดศรีคงคาราม ขอนแก่น
17. พระอาจารย์เกษม เขมโก สุสานไตรลักษณ์ ลำปาง
18. หลวงพ่อผั่น วัดราษฎร์เจริญ สระบุรี
19. พระอาจารย์สุนทร วัดหนองสะเตา สระบุรี
20. พระอาจารย์วินัย วัดโบสถ์สายทอง อ่างทอง
21. พระอาจารย์ชวน ฉะเชิงเทรา
22. พระครูโกวิทย์สมุทรคุณ (เนือง)
วัดจุฬา ฯ สมุทรสงคราม
23. หลวงพ่อทองอยู่ วัดหนองพระองค์
หนองแขม กรุงเทพ ฯ
-

รายนามพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
ณ พระอุโบสถวัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพฯ
วันจันทร์ที่ 4 เมษายน 2520

เวลา 17.00 น.

1. สมเด็จพระวันรัต	วัดสังฆะวิศยาราม
2. สมเด็จพระมหาธีรวงศ์	วัดราชผาติการาม
3. พระพิมลธรรม	วัดมหาธาตุ
4. พระธรรมปัญญารักษ์	วัดโสมนัสวิหาร
5. พระสาสนโสภณ	วัดเทพศิรินทราวาส
6. พระธรรมวโรดม	วัดปทุมคงคา
7. พระวิสุทธาธิปัตย์	วัดไตรมิตรวิทยาราม
8. พระพุทธพจนวราภรณ์	วัดราชบพิธ
9. พระธรรมปัญญาบดี	วัดมหาธาตุ
10. พระธรรมราชานุวัตร	วัดสุวรรณาราม
-

**รายนามพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
และรับภัตตาหารเพล**

**ณ ศาลาการเปรียญวัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพฯ
วันอังคารที่ 5 เมษายน 2520**

เวลา 09.30 น.

1. พระพรหมคุณาภรณ์	วัดสระเกศ	กรุงเทพฯ ฯ
2. พระธรรมวรนายก	วัดอุดมธานี	นครนายก
3. พระธรรมปาโมกข์	วัดราชประดิษฐ์	กรุงเทพฯ ฯ
4. พระธรรมวิสุทธาจารย์	วัดพิชยญาติการาม	„
5. พระธรรมธัชมนี	วัดเทพศิรินทราวาส	„
6. พระธรรมมหาวีรานุวัตร	วัดมหาธาตุ	„
7. พระเทพเวที	วัดมหาธาตุ	„
8. พระศรีสุธรรมมนี	วัดมหาธาตุ	„
9. พระธรรมธีรราชมหามุนี	วัดปากน้ำภาษีเจริญ	„
10. พระเทพโสมถ	วัดพระเชตุพน ฯ	„
11. พระธรรมคุณาภรณ์	วัดอรุณราชวราราม	„

12. พระธรรมกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร ฯ
13. พระเทพวิมลโมลี	วัดเบญจมบพิตร ,,
14. พระราชกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตร ,,
15. พระธรรมบัณฑิต	วัดสัมพันธวงศ์ ,,
16. พระเทพวิสุทธิเวที	วัดมหาพฤฒาราม ,,
17. พระเทพวิริยาภรณ์	วัดยานนาวา ,,
18. พระเทพสุธี	วัดอนงคาราม ,,
19. พระราชรัตนกวี	วัดอนงคาราม ,,
20. พระเทพเมธี	วัดเศวตฉัตร ,,
21. พระเทพคุณาภรณ์	วัดเทพธิดาราม ,,
22. พระเทพญาณเวที	วัดระฆังโฆสิตาราม ,,
23. พระศรีวิสุทธิโสภณ	วัดระฆังโฆสิตาราม ,,
24. พระเทพประสิทธิ์คุณ	วัดประยุรวงศาวาส ,,
25. พระศรีวิสุทธิดิลก	วัดประยุรวงศาวาส ,,
26. พระเทพโมลี	วัดมกุฏกษัตริยาราม ,,
27. พระเทพปัญญามุนี	วัดบรมนิवास ,,
28. พระราชวรเวที	วัดมหารณพาราม ,,
29. พระราชวิสุทธิโมลี	วัดหัวลำโพง ,,

30.	พระราชปณฺญาโสภณ	วัดราชนัฏดาราม กรุงเทพฯ	
31.	พระราชธรรมวิจารณ์	วัดสุนทรธรรมทาน	„
32.	พระราชวรเมธี	วัดสระเกศ	„
33.	พระราชสุธี	วัดสระเกศ	„
34.	พระราชโมลี	วัดราชโอรสาราม	„
35.	พระราชสมนัตถ์มนี	วัดราชบพิศ	„
36.	พระราชวิสุทธิโสภณ	วัดดอน ยานนาวา	„
37.	พระราชรัตนโมลี	วัดแก้วแจ่มฟ้า	„
38.	พระราชวิสุทธิเวที	วัดคณิกาผล	„
39.	พระรัตนเมธี	วัดสุทัศน์เทพวราราม	„
40.	พระวิจิตรคุณากรณี	วัดสุทัศน์เทพวราราม	„
41.	พระวุฒิญาณมณี	วัดนางนอง	„
42.	พระวิสุทธินายก	วัดปรีณายก	„
43.	พระครูนายกจวิทยาธุวัตร	วัดปรีณายก	„
44.	พระสรภาณโกศล	วัดรัชฎาธิษฐาน	„
45.	พระปริยัติโสภณ	วัดหิรัญรูจี	„
46.	พระสังวรกิจโกศล	วัดราชสีหธาราม	„
47.	พระสิรินันทมณี	วัดบพิตรพิมุข	„

48. พระครูสาธุธรรมคุณาธาร วัดบพิตรพิมุข กรุงเทพฯ ฯ
49. พระคุณาจารย์วัตร วัดราชบูรณะ ,,
50. พระพิพัฒน์สังวรคุณ วัดชัยชนะสงคราม ,,
51. พระศรีสมโพธิ วัดสังเวชวิศยาราม ,,
52. พระโสภณรัตนาภรณ์ วัดสังเวชวิศยาราม ,,
53. พระปริยัติบัณฑิต วัดปทุมคงคา ,,
54. พระครูศัพทสุนทร (รัตน์) วัดปทุมคงคา ,,
55. พระกวีวงศ์ วัดชนะสงคราม ,,
56. พระราชนันท์หมื่น วัดชลประทานรังสฤษฎ์ นนทบุรี
57. พระศรีวิสุทธิ โมลี วัดหินกรนิมิตร ,,
58. พระศรีธรรมประสาธน์ วัดราชผาติการาม กรุงเทพฯ
59. พระโสภณธรรมอาจารย์ วัดดาวดึงษาราม ,,
60. พระครูโกมทัสสรคุณ วัดสระบัว ,,
61. พระครูบริหารคุณวัตร วัดใหม่อมตรส ,,
62. พระครูวิจิตรสารโสภณ วัดข่านิหัตถการ ,,
63. พระสุนทรคุณธาดา วัดไตรมิตรวิทยาราม ,,
64. พระครูปลัดสุวัฒนสารคุณ วัดไตรมิตรวิทยาราม ,,
65. พระมหาสิทธิย์ ถาวโร วัดพิชยญาติการาม ,,

66. พระครูบุญญาจนวัฒน์ วัดกัลยาณมิตร กรุงเทพ ฯ
67. พระครูประสิทธิ์วิธาน วัดอตุมรังษี กรุงเทพ ฯ
68. พระธรรมโมลี วัดพระธาตุหริภุญชัย ลำพูน
69. พระราชสิทธิอาจารย์ วัดพระสิงห์ เชียงใหม่
70. พระโพธิ์รังษี วัดพันตอง เชียงใหม่
71. พระราชรัตนรังษี วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ พิษณุโลก
72. พระราชพรหมภรณ์ วัดโพธาราม นครสวรรค์
73. พระราชวิมลเมธี วัดมงคลทับคล้อ ตะพานหิน พิจิตร
74. พระวิญาณมุนี วัดไพรสนต์ศักดิ์าราม เพชรบูรณ์
75. พระเทพรัตนโมลี วัดพระธาตุพนม นครพนม
76. พระเทพวงศคเมธี วัดมณีวนาราม อุบลราชธานี
77. พระราชรัตโนบล วัดทุ่งศรีเมือง ,,
78. พระกิตติญาณโสภณ วัดมหาวนาราม ,,
79. พระเทพสีมภรณ์ วัดพระนารายณ์ นครราชสีมา
80. พระครูวัชชัยมุนี วัดพรหมราช ,,
81. พระครูสิริธรรมาทร วัดสะแก ,,
82. พระครูรัตนสราธิการ วัดสระแก้ว ,,
83. พระคัมภีร์ญาณเถร วัดชัยภูมิวนาราม ชัยภูมิ

84.	พระเมธีธรรมาราม	วัดอีสาน	บุรีรัมย์
85.	พระสิทธิการโกศล	วัดกลาง	สุรินทร์
86.	พระเกษตรศีลาจารย์	วัดเจียงอี	ศรีสะเกษ
87.	พระญาณโสภณ	วัดมหาธาตุ	ยโสธร
88.	พระสุนทรธรรมประพุก	วัดกลางมิ่งเมือง	ร้อยเอ็ด
89.	พระราชศีลโสภิต	วัดอภิสัทธ	มหาสารคาม
90.	พระอริยานุวัตร	วัดมหาชัย	„
91.	พระราชสารธรรมมณี	วัดศรีนวล	ขอนแก่น
92.	พระราชสารเวที	วัดธาตุ	„
93.	พระครูจันทสารประสิทธิ์	วัดจันทร์ประสิทธิ์	„
94.	พระราชปรีดีเมธี	วัดมัชฌิมาวาส	อุดรธานี
95.	พระอุดรธรรมคณี	วัดมัชฌิมาวาส	„
96.	พระเทพวิมลเมธี	วัดพระธาตุเชิงชุม	สกลนคร
97.	พระราชปรีชาญาณมณี	วัดโพธิ์ชัย	หนองคาย
98.	พระครูวิเชียรปัญญาภรณ์	วัดศรีสะเกษ	„
99.	พระราชพรหมจริยคุณ	วัดกลาง	กาฬสินธุ์

100. พระราชวรมณี วัดศรีบุญเรือง เลย์
101. พระราชธรรมภาณี วัดหลวงปรีชากุล ปราจีนบุรี
102. พระครูวิวัฒน์นครธรรม วัดนครธรรม วัฒนานคร ,,
103. พระครูประสานียติกิจ วัดท่าพานิช กบินทร์บุรี ,,
104. พระอมรเวที วัดโบท ระยอง
105. พระครูอดุลศาสนการ วัดบางโกลงใน สมุทรปราการ
106. พระครูวิบูลธรรมศาสตร์ วัดกระโถงทอง
พระนครศรีอยุธยา
107. พระครูศีลโสภิต วัดทองพุ่มพวง สระบุรี
108. พระครูพุทธฉายาภิบาล วัดพระพุทฉาย ,,
-

ท้ายเล่ม

งานทำบุญอายุครบ 80 ปี ของเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส ได้รับความร่วมแรงร่วมใจจากศิษยานุศิษย์และผู้เคารพนับถือในเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าด้วยความพร้อมเพรียงเป็นอย่างดี นำความปลาบปลื้มปีติมาให้คณะสงฆ์วัดจักรวรรดิราชาวาสเป็นอย่างดี

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา ได้กรุณารับเป็นประธานจัดงาน นับเป็นความกรุณาอย่างสูง คณะสงฆ์วัดจักรวรรดิราชาวาส ขอแสดงความรู้สึกรับขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กำลังสำคัญอีกส่วนหนึ่งในงาน ได้แก่ เขตสัมพันธ์วงศ์ โดยการนำของคุณชูชีพ ศิลปรัตน์ หัวหน้าเขต ร่วมกับคณะลูกเสือชาวบ้าน ค่ายสมเด็จพระธีรญาณมุนีทั้งสองรุ่น และลูกเสือชาวบ้านเขตสัมพันธ์วงศ์อีกมากท่าน ซึ่งได้ช่วยงานทุกด้านด้วยความขยันขันแข็งและเสียสละ แต่ขอโอกาสที่จะไม่ระบุนถึงรายละเอียด ณ ที่นี้

งานครึ่งนี้ แม้จะได้มีการตำริและปรึกษาหารือกันมา นานพอควร แต่ช่วงเวลาสำหรับดำเนินงานจริง ๆ สั้นมาก ความขลุ่ยขลักและไม่สะดวกในด้านต่าง ๆ จึงคงจะมีบ้าง เป็นแน่ คณะกรรมการจัดงาน และคณะสงฆ์วัดจักรวรรดิ- ราชาวาส ต้องขออภัยด้วย

การจัดทำหนังสืออนุสรณ์ เดิมได้กะการจะพิมพ์ หนังสือเล่มใหญ่ แต่เมื่อได้จัดทำประมาณการจ่ายในงาน ดูแล้ว ก็ตกลงจัดทำเท่าที่ปรากฏนี้

เรื่องที่น่าลงพิมพ์ จัดตามความประสงค์ของเจ้า ประคุณสมเด็จฯ แต่ขาดไปเรื่องหนึ่ง เนื่องจากยังหาต้น ฉบับไม่ได้

เรื่อง “ความประเสริฐ 10 ประการแห่งพระพุทธ ศาสนา” เป็นปาฐกถาภาษาอังกฤษ ซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จฯ เรียบเรียงแสดงที่ประเทศออสเตรเลีย ในคราวที่เจ้าประ- คุณสมเด็จฯ เดินทางไปประกาศพระศาสนาที่นั่น เมื่อปี พ.ศ. 2499 ในพากย์ไทย เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้แปล เอง เรื่องนี้ ได้มีการพิมพ์เผยแพร่แล้วหลายครั้ง

อีกเรื่อง เป็นคำปราศรัยภาษาอังกฤษที่เจ้าประคุณสมเด็จฯ เรียบเรียงกล่าวในโอกาสวันวิสาขบูชาที่พุทธคยา ประเทศอินเดีย เมื่อปีพุทธศักราช 2503 ขณะที่เจ้าประคุณสมเด็จฯ ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าอาวาสอยู่ ณ วัดไทยพุทธคยา ในพากย์ไทย พระศรีกิตติโสภณ (เกียรติ สุกิตติ) เป็นผู้แปล

ทั้งสองเรื่อง นำมาพิมพ์ด้วยปรารณารักษะและรวมงานด้านภาษาอังกฤษของเจ้าประคุณสมเด็จฯ ไว้ด้วยกัน แต่ก็เสียดายที่ขาดไปเรื่องหนึ่ง เพราะหาด้นฉบับยังไม่ได้ดังกล่าวแล้ว

นอกจากเรื่องนี้ กลุ่มศิษย์เก่าคณะ 2 วัดจักรวรรดิราชาวาส ร่วมกับผู้เคารพเลื่อมใสในเจ้าประคุณสมเด็จฯ อีกบางท่าน ได้เป็นเจ้าภาพจัดพิมพ์ถวายอีกเล่มหนึ่ง โดยได้พิมพ์เรื่อง “แค้น” อันเป็นงานเขียนของเจ้าประคุณสมเด็จฯ เช่นเดียวกัน ก็ได้นำเสนอส่งไปประวัตินของเจ้าประคุณสมเด็จฯ ลงพิมพ์ด้วย

ในโอกาสนี้ คณะกรรมการจัดงานได้จัดสร้างพระเครื่องและพระบูชา เป็นวัตถุมงคลที่ระลึกในงาน สำหรับ

ให้ผู้ต้องประสงค้นำไปไว้เป็นที่ระลึก และสักการบูชาด้วย
มีรายละเอียดปรากฏในรายการ ซึ่งแยกไว้เป็นส่วนเฉพาะ
ต่อท้ายนี้

ขอแสดงความขอบคุณ และอนุโมทนาต่อทุกท่านไว้
ณ ที่อีกครั้งหนึ่ง ขอคุณพระศรีรัตนตรัยโปรดได้คุ้มครอง
รักษา ให้ทุกท่านได้ประสบแต่ความสุขและปลอดภัย
ตลอดกาลเป็นนิตย์เทอญ.

คณะสงฆ์วัดจักรวรรดิราชาวาส

25 มีนาคม 2520

**รายการพระบูชาและพระเครื่อง
จัดสร้างในโอกาสทำบุญอายุครบ 80 ปี
สมเด็จพระธีรญาณมุนี วัดจักรวรรดิราชาวาส
เข้าพิธีพุทธาภิเษก และปลุกเสก 3 เมษายน 2520**

ก. พระบูชา

พระพุทธรูปปางลีลา สูง 15 นิ้ว
มีพระพุทธรูปลักษณะสวยงาม จำนวนสร้าง 499 องค์
ราคาตั้งไว้สำหรับให้เข้าไปบูชา องค์ละ 499 บาท

ข. พระเครื่อง

1. พระกริ่งสมเด็จพระธีรญาณมุนี
เนื้อทองคำหนัก 1 บาท จำนวนสร้าง 109 องค์
ราคาตั้งไว้สำหรับให้เข้าไป องค์ละ 3,999 บาท
2. พระกริ่งสมเด็จพระ ฯ ทองคำหนัก 2 สลึง
จำนวนสร้าง 169 องค์
ราคาตั้งไว้สำหรับให้เข้าไป องค์ละ 1,999 บาท
3. พระกริ่งสมเด็จพระ ฯ เนื้อนวโลหะ
จำนวนสร้าง 9,999 องค์
ราคาตั้งไว้สำหรับให้เข้าไป องค์ละ 109 บาท

4. รูปเหมือนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
จำนวนสร้าง 2,999 องค์
ราคาตั้งไว้สำหรับให้เช่า องค์ละ 99 บาท
5. เหรียญสมเด็จเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
จำนวนสร้าง 9,999 เหรียญ
ราคาตั้งไว้สำหรับให้เช่า เหรียญละ 29 บาท
6. พระกริ่งสมเด็จเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คุณวิเชียร วชิรคพรรณ ออกทุนสร้างถวาย
จำนวนสร้าง 399 องค์
(ผู้ออกทุนสร้างถวายขอรับไป 99 องค์
คงถวาย 300 องค์)
ราคาตั้งไว้สำหรับให้เช่า องค์ละ 499 บาท
7. ล็อกเก็ตสมเด็จเจ้าพระยาบรมมหา
คุณสุวรรณ ต้นตีสวรรณกุล
ออกทุนสร้างถวาย จำนวนสร้าง 80 อัน
(ผู้ออกทุนสร้างถวายขอรับไป 10 อัน
คงถวาย 70 อัน)
ราคาตั้งไว้สำหรับให้เช่าอันละ 199 บาท

ติดต่อสอบถามได้ที่

พระปริยัติธรรมคุณ

พระครูปลัดสัมพิพัฒนธีรจารย์

พระครูพิทักษ์สุนทร (สมพงษ์)

คณะ 4 โทร. 222—0910

พระศรีกิตติโสภณ

กฐินติก ภ.ปร. โทร. 222—4949

พระครูธรรมธรสุรศักดิ์

พระปลัดบำรุง

สำนักงานเมรุ โทร. 222—7742
